

Omraade, hvilket jo er rimeligt nok. — Under Nr. 126 i Betænkningen har man henstillet til Ministeren paany at minde Skoleraadene om Betingelserne for Anvendelsen af de Beløb, der tilstilles dem til fattige Elever, saaledes at man ikke enten paa den ene Side forlanger Gjennemgaaelse af et længere fuldstændigt Kursus paa en Højskole for at faae 15 til 20 Rd. eller paa den anden Side forlanger, at de skulle præstere Bevis for at have været optagne paa en vis bestemt Skole, thi i begge Tilfælde, og navnlig i det sidste, vilde man være i Modstrid, ikke blot med Hensigten med Bevillingen, men ogsaa med, hvad Ministeren selv har indskærpet Skoleraadene. — Under Nr. 127 har man omtalt den med den tidligere ansførte beslagtede Bevilling til videre Uddannelse for Folkehøjskolelærere og andre Lærere. Man er gaaet ind paa den ønskede Forhøielse af dette Beløb i Erkendelse af den Nytte, denne Bevilling gjør, og jeg tør tilføie i Erkendelse af den Omhu, hvormed den anvendes; men man har troet at maatte ønske, at de Udgifter, man havde til kortere Kursus for Lærere, ikke næsten udelukkende indskrænkedes til Sprog, Kemi og tilbøielig Sang, som det hidtil har været Tilfældet, men at der ogsaa modtages Kursus i Historie for dem, der vare saaledes uddannede dert, at de kunne have særlig Nytte af et Ophold i Kjøbenhavn for f. Ex. at søge Kilde skrifterne til bestemte Afsnit af vort Fædrelands og Nordens Historie, og at der ligesledes maatte kunne blive Kursus i Dansk. Det er Udvalget bekiendt, at disse Hensyn ikke have været aldeles udelukkede, men man har troet, at ved en saadan Udvidelse i Bevillingen maatte disse Hensyn kunne tages noget mere i Betragtning. Der har været fremfat den Tanke i Udvalget, at det ogsaa kunde være ønskeligt, at der kunde gives uformuende Lærere nogle Bidrag til Afholdelsen af Udgifter ved de Sommerophold, som finde Sted af Lærere ved forskellige Højskoler, og som skulde have viist sig at være befrugtende for flere yngre Lærere i forskellige Retninger, idet baade ældre og yngre Lærere i Løbet af 14 Dage meddelte hinanden deres Erfaringer og Betragtninger over den Virksomhed, de ere kaldede til at varetage. Uagtet dette Spørgsmaal unegtelig kan have en vis Betydning og for tjener Overveelse, har Udvalget dog med Ministeren erkendt, at det vistnok vilde være rigtigere, at denne Sag blev optagen noget mere selvstændigt, og at man ikke blandede den ind under det andet Forhold. Jeg henviser endelig til de ansførte Tal i Betænkningen, hvor Erangen til den her omhandlede Bevilling nærmere godtgjøres. Der er til Sorø Akademi endnu et Endringsforslag, nemlig om en lille Understøttelse til Cuten efter Skovfoged Niels Olsen. Jeg nævner det kun, for at det kan være nævnet. Det er en Selvfølge, at Udvalget har tiltraadt det. Idet jeg gaar over til Betænkningen om det lærde Skolevæsen, skal jeg strax henviser til Betænkningens

Nr. 129, hvortil et Flertal denne Gang af 11 Medlemmer i Udvalget udtaler, at et Antal af 11 af den Slags Skoler, foruden Sorø Akademi, altsaa 12, er altfor stort for det Niemed, man der vil naa, selv om man ikke tør gaa saa vidt, som maaske enkelte af Udvalgets Medlemmer ikke vilde finde nogen Betænknelighed ved, udelukkende at overlade den Undervisning, som fremmes ved de lærde Skoler, til privat Skolevirksomhed, og paa den anden Side finder man da ogsaa, at en saadan Fordeling af de betydelige offentlige Midler er noget ubillig mod de Dele af Befolkningen og de Egne af Landet, som ikke ligge de lærde Skoler nær. Jeg skal ikke opholde mig længe ved denne Betragtning; man forstaar, hvad der ligger deri, og uagtet jeg ikke har stort Haab om, at den høitagtede Minister vil slutte sig til denne Betragtning og paa Grund af den love i den nærmeste Fremtid at komme med et Forslag om Nedlæggelsen af flere lærde Skoler, har det dog, haaber jeg, sin Betydning, at en saa stor Del af Folke tingets Finantsudvalg har sluttet sig om denne Tanke. Man har søgt Oplysning om, hvorledes det hænger sammen med, hvad der af og til er kommet frem om Oprettelsen af private Forberedelsesklasser, især ved de lærde Skoler. Da man vedtog Loven om Undervisningen i de lærde Skoler, mente man, at det vilde støtte den private Virksomhed, sætne den og paa forskellige Steder gjøre det muligt for den private Virksomhed, der har sat sig et høiere Formaal end Almueundervisningen, at den ved Siden deraf ogsaa kunde forberede til Optagelse i de lærde Skoler. Denne Hensigt bliver forstyrret, naar der paa forskellige Steder oprettes saadanne Forberedelsesklasser ved de lærde Skoler; thi det er ikke unaturligt, om Forældre frygte for eller tro, at disse Lærere, om de end ikke i og for sig ere dygtigere Lærere end de andre, dog ville være bedre i Stand til at forberede deres Børn i den Retning paa den Måde, som vil passe med Skolens Gjærning, naar de kom ind i Skolen, og Forældrene kunne dernæst ogsaa have den Tro, at naar Læreren saaledes blev bekiendt med Børnene forinden, det da vilde være lettere for dem at faae Afgang til Stipendier eller deslige. Dette er ogsaa antydning i en lille Betænkning, man har set om denne Sag, idet det nemlig i den hedder, at Ministeren har stillet i Udigt, at Eleverne kunde strax faae Stipendier, naar de indtraadte i Skolen, hvortil en Rector svarede, at dette dog kun væsentlig vilde komme dem til Gode, hvem Lærerne kjendte nøiere, og deri ligger — forekommer det mig — en Antydning af, at det fortrinnsvis vil komme dem til Gode, der ere optagne i disse private Forberedelsesklasser. Blev nu dette almindeligt, og bliver det navnlig almindeligt, at disse bestyres af Skolernes Lærere, veed jeg snart ikke, hvad vi have vundet ved en saadan Ordning som Skolelovens. (En Stemme: Ikke Meget!). Nei det er vist